

Grūtniecība un dzemdības

Publicēts: 20.11.2020.

No valsts budžeta līdzekļiem tiek apmaksāta grūtniecības novērošana, tajā skaitā ārsta un vecmātes konsultācijas, laboratoriskie un diagnostiskie izmeklējumi noteiktās grūtniecības nedēļās. Grūtniecības novērošanu veic speciālisti, kuri ir noslēguši līgumu ar Nacionālo veselības dienestu par grūtnieču aprūpi.

Izmeklējumi atbilstoši grūtniecības novērošanas plānam tiek apmaksāti virs ārstniecības iestādei noteiktā valsts finansējuma – ievērojot principu "nauda seko grūtniecei". Līdz ar to grūtniece var brīvi izvēlēties ārstniecības iestādi, kurā saņemt valsts apmaksātu veselības aprūpes pakalpojumu.

Piesakot valsts apmaksātu veselības aprūpes pakalpojuma saņemšanu, būtiski informēt ārstniecības iestādi, ka nepieciešamais pakalpojums ir saistīts ar grūtniecības novērošanu.

Grūtniecības novērošana

Lai saņemtu valsts apmaksātu grūtniecības novērošanu, ir jāvēršas pie ginekologa, vecmātes vai ģimenes ārsta, kas ir līgumattiecībās ar valsti (noslēgts līgums ar Nacionālo veselības dienestu). Iepriekšminētās ārstniecības personas, izvērtējot individuālās grūtniecības medicīniskās vajadzības, nosaka, kurš speciālists ir kompetents veikt turpmāko grūtnieces aprūpi.

Vietnē rindapiearsta.lv ir pieejama informācija par visām ārstniecības iestādēm, kurās var saņemt valsts apmaksātas ginekologa konsultācijas (meklētājā "Pakalpojums" jānorāda "Ginekologa konsultācija"). Vienlaikus ir ārstniecības iestādes, kas sniedz valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus tikai grūtniecēm un sievietēm pēcdzemdību periodā:

 [Rīgas nodaļa](#)

 [Zemgales nodaļa](#)

 [Vidzemes nodaļa](#)

 [Latgales nodaļa](#)

 [Kurzemes nodaļa](#)

Dodoties uz vizīti pie ginekologa, pacienta līdzmaksājums nav jāveic, ja ārsts ir apstiprinājis grūtniecību. Ārsta sniegtās konsultācijas un nepieciešamie izmeklējumi saistībā ar grūtniecības novērošanu ir bez maksas (arī pēcdzemdību periodā līdz 70 dienām). Savukārt, saņemot valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus, kas nav saistīti ar grūtniecību, dzemdību palīdzību un pēcdzemdību periodu – jāveic pacienta līdzmaksājumi.

Grūtniecēm no valsts budžeta līdzekļiem noteiktās grūtniecības nedēļās tiek apmaksātas:

konsultācijas pie ginekologa (ģimenes ārsta vai vecmātes, ja grūtniecība tiek novērota pie kāda no šiem speciālistiem);
laboratoriskie izmeklējumi (piemēram, pilna asins aina, urīna analīzes);
augļa ultrasonogrāfija;
ķermeņa masas indeksa noteikšana;
augļa sirdsdarbības izklausīšana;
citi pakalpojumi.

Ņemot vērā grūtnieces veselības stāvokli un medicīniskās indikācijas, ārsts var izvērtēt arī papildu konsultāciju vai izmeklējumu nepieciešamību. Šādā gadījumā ārsts, kurš ir līgumattiecībās ar valsti, ir tiesīgs izsniegt nosūtījumu valsts apmaksāta veselības aprūpes pakalpojuma saņemšanai.

Ja grūtniece izvēlas ārstu, kurš nav līgumattiecībās ar valsti, visi grūtniecības novērošanas pakalpojumi – konsultācijas, laboratoriskie izmeklējumi, diagnostiskie izmeklējumi (piemēram, ultrasonogrāfija) - būs maksas pakalpojumi, par kuriem jāmaksā atbilstoši ārstniecības iestādes maksas pakalpojumu cenrādīm.

Ultrasonogrāfija

Pirmā ultrasonogrāfija tiek veikta 11. līdz 13. grūtniecības nedēļā, otrā ultrasonogrāfija tiek veikta 20. līdz 21. grūtniecības nedēļā. Šajā laikā mazulis ir pietiekami izaudzis, lai vislabāk redzētu iespējamās problēmas. Trešā ultrasonogrāfija tiek veikta 34. līdz 36. grūtniecības nedēļā – riska grupas grūtniecēm. Piemēram, ja mazulim ir augšanas aizture, grūtniecei ir paaugstināts assinsspiediens grūtniecības laikā un citos gadījumos.

No 11. līdz 13. grūtniecības nedēļai grūtniecei veic ultrasonogrāfiju, kuras laikā izvērtē un mēra mazuļa skausta kroku. Šajā laikā grūtniece nodod arī asins analīzes un iegūtie dati tiek izvērtēti ar speciālu datorprogrammu, lai noteiktu mazuļa ģenētisko slimību risku. Ja izmeklējumu rezultāti uzrāda augstu pataloģiju risku (1:50), grūtniecei iesaka veikt amniocentēzi (augļūdens analīze) vai horija bārkstiņu biopsiju (audu paraugs). Ja riska rādītājs ir no 1:50 līdz 1:1000, grūtniecei iesaka veikt padziļinātus ultrasonogrāfijas izmeklējumus.

 [Ginekologu saraksts, kas veic ultrasonogrāfiju grūtniecēm, ja grūtniecība noris normāli, un riska grupas grūtniecēm](#)

Īpaši izmeklējumi

Visām grūtniecēm 35. - 37. grūtniecības nedēļā nosaka B grupas hemolītiskā streptokoka klātbūtni organismā, lai samazinātu jaundzimušo infekciju risku.

Rēzus negatīvām grūtniecēm, kurām ārsts ir noteicis imūnglobulīna ievades nepieciešamību, ir obligāta imūnglobulīna ievade 28. grūtniecības nedēļā. Imūnglobulīna ievade tiek pilnībā nodrošināta no valsts budžeta līdzekļiem. Rēzus negatīvām grūtniecēm 28. grūtniecības nedēļā tiek veikta asinsgrupas rēzus piederības noteikšana un antieritrocitāro antivieliu skrīnings (lai noskaidrotu, vai grūtniecei ir rēzus antivielas). Ja tiek noteikts, ka rēzus negatīvai grūtniecei nav rēzus antivielas, tad gadījumā, ja grūtniecei ir rēzus pozitīvs partneris vai partnera rēzus piederība nav zināma, grūtniecei var tikt veikta antivielu imūnglobulīna ievadīšana. Lai nodrošinātu antivielu imūnglobulīna ievadīšanu rēzus negatīvai grūtniecei, ginekologs, kas veic valsts apmaksātu grūtniecības novērošanu, izvērtē grūtnieces veselības stāvokli un imūnglobulīna ievades nepieciešamību, kā arī nepieciešamības gadījumā izsniedz nosūtījumu imūnglobulīna ievadei

 [Ārstniecības iestādes, kuras nodrošina valsts apmaksātu ambulatoru antivielu imūnglobulīna ievadi](#)

Dzemdības

Valsts apmaksāta dzemdību palīdzība tiek sniegta ārstniecības iestādēs, kas ir līgumattiecībās ar valsti (noslēgts līgums ar Nacionālo veselības dienestu). No valsts budžeta līdzekļiem tiek apmaksātas arī ģimenes dzemdības – proti, grūtnieces vīrs vai kāds cits tuvinieks dzemdībās var piedalīties bez maksas.

Valsts apmaksātu dzemdību palīdzību sniedz:

Rīgas Dzemdību nams (Miera iela 45, Rīga) - tālr. [67011222](tel:67011222)

Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca (Pilsonu iela 13, Rīga) - tālr. [67069600](tel:67069600)

Siguldas slimnīca (Lakstīgalas iela 13, Sigulda) - tālr. [67973973](tel:67973973)

Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība (Bērzpils iela 1a, Balvi) - tālr. [64473145](tel:64473145)

Daugavpils reģionālā slimnīca (Vasarnīcu iela 20, Daugavpils) - tālr. [65405282](tel:65405282)

Dobeles un apkārtnes slimnīca (Ādama iela 2, Dobele) - tālr. [63781145](tel:63781145)

Jēkabpils reģionālā slimnīca (Andreja Pormaļa iela 125, Jēkabpils) - tālr. [65237810](tel:65237810)

Jelgavas pilsētas slimnīca (Brīvības bulvāris 6, Jelgava) - tālr. [63027606](tel:63027606)

Jūrmalas slimnīca (Vienības prospekts 21/19, Jūrmala) - tālr. [67754076](tel:67754076)

Kuldīgas slimnīca (Aizputes iela 22, Kuldīga) - tālr. [63374001](tel:63374001)

Liepājas reģionālā slimnīca (Slimnīcas iela 25, Liepāja) - tālr. [63403222](tel:63403222)

Madonas slimnīca (Rūpniecības iela 38, Madona) - tālr. [64807046](tel:64807046)

Ogres rajona slimnīca (Slimnīcas iela 2, Ogre) - tālr. [65046161](tel:65046161)

Preiļu slimnīca (Raiņa bulv.13, Preiļi) - tālr. [65321716](tel:65321716)

Rēzeknes slimnīca (18.Novembra iela - 41, Rēzekne) - tālr. [64603371](tel:64603371)

Vidzemes slimnīca (Jumaras iela 195, Valmiera) - tālr. [64202600](tel:64202600)

Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca (Inženieru iela 60, Ventspils) - tālr. [63622658](tel:63622658)

Valsts apmaksāta epidurālā anestēzija (atsāpināšana)

No 2022. gada 1. augusta ārstniecības iestādēm epidurālā anestēzija dzemdībās ir jāsniedz par valsts līdzekļiem, tajā skaitā, ja vēlmi par atsāpināšanas pielietojumu izteikusi pati sieviete. Nav pieļaujams, ka atsāpināšana tiek sniegta kā maksas pakalpojums, jo tā ir valsts apmaksāta. Vairāk informācijas [No 1. augusta epidurālā anestēzija dzemdībās ir jāsniedz par valsts līdzekļiem](#).

Līdz 2022. gada 1. augustam (neieskaitot) valsts apmaksātu epidurālo anestēziju ārstniecības iestādēs nodrošina atbilstoši medicīnisko indikāciju sarakstam.

Medicīnisko indikāciju saraksts

Ar sievietes veselību saistītas indikācijas	Sistēmiskas saslimšanas grūtniecības laikā (saskaņā ar dzemdību aprūpes speciālista un anesteziologa slēdzienu) Nekontrolēta grūtniecības hipertensija vai diagnosticēta preeklampsija
---	---

Ar dzemdību procesu saistītās indikācijas	<p>Cukura vielmaiņas traucējumi (slikta glikēmijas kontrole, polihidramnijs, liels auglis)</p> <p>Ķermeņa masas indekss virs 40 kg/m²</p> <p>Dzemes diskoordinācija (pieder arī dzemes kakla distocija)</p> <p>Dzemes rēta (iepriekš bijis ķeizargrieziens)</p> <p>Ar prostaglandīniem inducētas dzemdības</p> <p>Augļa iegurņa priekšguļa</p> <p>Daudzaugļu grūtniecība (dvīņi, trīņi)</p>
Ar augļa veselību saistītās indikācijas	<p>Priekšlaicīgas dzemdības (< 34 grūtniecības nedēļas)</p> <p>Augļa attīstības anomālijas</p> <p>Intrauterīna augļa augšanas aizture</p>
Citas indikācijas	<p>Pārmērīga sāpju izraisīta panika (lai samazinātu uztraukumu un bailes)</p> <p>Dzemdētājas vecums ir mazāk kā 18 gadi</p> <p>Augļa nāve</p>

Kā rīkoties nepamatoti iekasētas samaksas gadījumā?

Ja sievietei ir atteikta valsts apmaksāta epidurālā atsāpināšana un pakalpojums ir sniegts kā maksas pakalpojums, bet ir aizdomas, ka maksājums ir ticis pieprasīts nepamatoti (ir bijusi kāda no medicīniskām indikācijām), iespējams vērsties ar iesniegumu Veselības inspekcijā.

Jautājumi un atbildes

Vai par dzemdībām ir jāmaksā?

Dzemdību palīdzība tiek apmaksāta no valsts budžeta līdzekļiem. Ja papildus grūtniece izvēlas saņemt ārstniecības iestādes piedāvātos maksas pakalpojumus (piemēram, paaugstināta komforta palātu vai konkrētu ārstu, kas sniegs dzemdību palīdzību), par tiem jāmaksā atbilstoši ārstniecības iestādes maksas pakalpojumu cenrādim.

Dodoties uz dzemdību iestādi, grūtniecei līdz jāņem Mātes pase un grūtniecības laikā veikto ultrasonogrāfiju, asinsgrupas un rēzus faktora izmeklējumu oriģinālus, lai ārsta rīcībā būtu visa nepieciešamā informācija.

Vai pirmsdzemdību kursi ir obligāti?

Ārstniecības iestādes piedāvātie grūtnieces, viņas vīra vai citas personas psiholoģiskās sagatavošanas kursi pirms dzemdībām netiek apmaksāti no valsts budžeta līdzekļiem un tie nav obligāti. Šo kursu neapmeklēšana arī nevar kļūt par iemeslu atteikumam sniegt valsts apmaksātas ģimenes dzemdības.

Informāciju par sagatavošanos dzemdībām – relaksāciju, elpošanas paņēmieniem, dzemdību pozām un partnera atbalstu 29.-

30.grūtniecības nedēļā sniedz ārsts, kurš veic grūtniecības novērošanu.

Vai par dzemdību komplektu ir jāmaksā?

Tarifā, atbilstoši kuram valsts maksā ārstniecības iestādei par dzemdību palīdzības sniegšanu, ir paredzēti izdevumi par ārstniecības līdzekļiem, lai iestāde varētu nodrošināt pacienti ar dzemdību laikā nepieciešamajiem medikamentiem un materiāliem, tajā skaitā dzemdību komplektu.

Papildus ārstniecības iestāde var piedāvāt saņemt maksas pakalpojumus, bet to neizmantošana nevar kļūt par iemeslu atteikumam sniegt valsts apmaksātas dzemdības. Maksas pakalpojumu saņemšana ir pacienta brīva izvēle.

Noderīga informācija

Infografika

[Valsts apmaksāta grūtniecības novērošana](#)

Ministru kabineta noteikumi

[Ministru kabineta noteikumi Nr. 611 "Dzemdību palīdzības nodrošināšanas kārtība"](#)

<https://www.vmnvd.gov.lv/lv/grutnieciba-un-dzemdibas>